

Remissvar
Infrastrukturdepartementet

Sollentuna 2022-02-08

Remissyttrande över Remiss av förslag till revidering av EU-direktivet om byggnaders energiprestanda (I2021/03358)

Handläggare: Daniel Liljeberg, Samhällspolitisk chef

Villaägarnas Riksförbund
Postadress: Box 7118, 192 07 Sollentuna
Besöksadress: Rotebergsvägen 3
Telefon: 010-750 01 00
Org.nr: 802003-7118
Plusgiro: 46 94 00-6
Bankgiro: 227-7200
info@villaagarna.se
villaagarna.se

Förbundets synpunkter

Övergripande

Villaägarnas Riksförbund (förbundet framöver) anser för det första att revideringen av direktivet för byggnaders energiprestanda som lagts fram av kommissionen knappast enbart handlar om en revidering. De nya åtaganden som åläggs medlemsstaterna i förslaget till direktiv är snarare så långtgående att det i flera avseenden handlar om ett nytt direktiv.

Som bekant finns det ett energieffektiviseringsdirektiv senast ändrat 2018. Den svenska regeringen borde framhålla att det skapar onödig byråkrati när EU försöker nå snarlika mål med olika direktiv.

Den svenska regeringen bör överlag framhålla i förhållande till föreslagen revidering av direktivet för byggnaders energiprestanda att Sverige har kommit långt i arbetet med att energieffektivisera och att detta arbete ur ett subsidiärt perspektiv bättre sköts på medlemsstatsnivå.

Om energipolitiken för företag och hushåll utformas på detaljnivå i Bryssel på det vis som skissas på i föreliggande direktiv löper man stor risk att bestämmelser införs som medborgarna i medlemsländerna inte kan leva upp till på ett rimligt sätt.

Medlemsländernas klimat, energiproduktion och energieffektiviseringsarbete så långt skiljer sig åt på ett ibland grundläggande vis av historiska och geografiska skäl. Att införa gemensamma regler för byggnaders energiprestanda på ett alltför hårdhänt sätt kan därför riskera att undergräva förtroendet för EU som institution.

Utestående frågor som kommer av direktivet ska läggas fast av Kommissionen senare vilket kraftigt hindrar den svenska staten från att i ett senare skede påverka ett regelverk som starkt påverkar svenska hushåll och företag.

Förbundet anser sammanfattningsvis att energipolitiken på den detaljnivå som direktivet rör bäst hanteras på nationell nivå.

Som framgår av nedanstående tabell från eurostat använder svenska hushåll små mängder fossila bränslen för sin energiförbrukning. Andelen elektricitet är hög och svensk elproduktion är i stort sett fossilfri. Direktivet bortser till stor del från detta.

Share of fuels in the final energy consumption in the residential sector, 2019
(%)

	Electricity	Derived Heat	Gas	Solid fuels	Oil & petroleum products	Renewables and Wastes
EU	24.7	8.5	32.1	2.8	11.8	20.1
Belgium	20.1	0.2	41.5	0.6	29.0	8.6
Bulgaria	43.2	14.2	3.5	4.7	0.9	33.4
Czechia	18.7	13.9	25.6	9.8	0.6	31.3
Denmark	20.1	37.0	14.1	0.0	4.6	24.1
Germany	18.8	6.9	38.8	0.6	20.6	14.4
Estonia	18.7	34.3	6.1	0.1	1.0	39.8
Ireland	24.3	0.0	20.5	11.7	41.0	2.5
Greece	36.3	1.3	9.3	0.1	28.0	24.9
Spain	42.6	0.0	20.4	0.4	16.3	20.3
France	34.5	3.2	28.5	0.1	10.9	22.8
Croatia	23.8	4.9	20.5	0.1	4.5	46.1
Italy	18.1	2.9	51.8	0.0	6.3	20.9
Cyprus	42.0	0.0	0.0	0.0	30.7	27.3
Latvia	11.9	30.9	9.3	0.4	4.5	43.0
Lithuania	17.3	30.8	11.1	3.2	4.1	33.5
Luxembourg	17.1	0.0	53.4	0.1	25.3	4.2
Hungary	17.6	8.0	49.2	1.2	1.3	22.6
Malta	70.6	0.0	0.0	0.0	15.6	13.8
Netherlands	21.6	3.1	69.3	0.0	0.4	5.6
Austria	23.6	11.5	21.1	0.3	14.0	29.5
Poland	13.9	20.0	20.0	27.4	3.6	15.2
Portugal	39.3	0.0	9.9	0.0	14.1	36.7
Romania	14.4	9.1	32.6	0.5	4.1	39.3
Slovenia	27.8	7.0	10.0	0.0	11.8	43.4
Slovakia	17.7	15.3	42.4	1.1	0.2	23.3
Finland	34.4	28.3	0.5	0.1	5.3	31.4
Sweden	51.2	34.9	0.3	0.0	2.6	11.1
Iceland	15.6	81.1	0.0	0.0	0.6	2.7
Norway	75.5	2.9	0.0	0.0	0.3	21.2
United Kingdom	23.4	0.7	62.9	1.2	6.3	5.5
Montenegro	45.5	0.0	0.0	0.9	0.7	52.9
North Macedonia	54.8	6.6	0.0	0.1	2.2	36.2
Albania	53.1	0.0	0.0	0.0	21.7	25.2
Serbia	40.2	13.2	7.1	7.3	1.7	30.5
Turkey	22.4	0.0	55.0	6.0	1.0	15.6
Bosnia and Herzegovina	24.1	5.5	2.3	3.4	0.8	63.9
Kosovo*	37.0	1.6	0.0	0.4	2.0	58.9
Moldova	11.6	8.8	21.0	4.9	4.6	49.1
Ukraine	21.6	14.1	48.8	2.0	0.2	13.2
Georgia	16.3	0.0	63.9	0.0	0.8	19.0

*This designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR 1244 and the ICJ Opinion on the Kosovo declaration of independence.

Source: Eurostat (online data code: nrg_bal_c)

eurostat

Synpunkter på direktivets artiklar

Artikel 7

Med zero emission buildings avses i direktivet byggnader som förbrukar mindre än 75 kWh per kvm per år i Norden. Detta ligger nära redan upprättade nationella krav för nya småhus i Sverige vilket gör direktivet onödigt.

Det är också viktigt att påpeka att vi i de svenska kraven på nya småhus har fyra klimatzoner som anger vilken kravnivå som gäller. Förbundet anser att reglerna även framgent behöver ta hänsyn till att Sveriges geografi ställer olika krav på nya byggnader.

Begreppet zero emission building som är ett begrepp för byggnader som förbrukar litet energi och som dessutom är förnybar är inte oproblematiskt. Själva begreppet lägger ansvaret för uppbyggnaden av energisystemets produktionskällor på fastighetsägaren trots att den inte har något inflytande över det.

Men trots att Sverige har mycket låg förbrukning av fossilbaserad el tillgodoräknas inte svenska fastighetsägare det. Under innevarande vinter har Karlshamnskraftverket, som är ett oljekraftverk, startat flera gånger. Ändrar det statusen för svenska fastigheter som zero emission buildings?

Artikel 9

Förslaget kräver i realiteten att 30 procent av de småhus med sämst energiprestanda renoveras till 2033 varav 15 procent sker redan till 2030.

Om förbundet förstått innebörden av direktivet korrekt ska 15 procent av småhusen lyftas till lägst energiklass F senaste 2030 och två energiklasser (till lägst E) till senast 2033.

Detta innebär att 30% av våra drygt 2 miljoner småhus ska renoveras inom 11 år samtidigt som det övriga byggnadsbeståndet i form av flerbostadshus och kommersiella lokaler ska genomgå samma process. Sverige kommer ofrånkomligt att drabbas av brist på byggmaterial och byggpersone. Priser på byggtjänster kommer att pressas upp och vid sidan av det kommer nyproduktionen att bli starkt lidande vilket är olyckligt med tanke på svenska bostadspriser och bostadsbrist.

Det är heller inte ekonomiskt försvarbart eller logiskt att gå tillväga på det sätt som Kommissionen föreslår. Vad är det som säger att 30 procent av det svenska fastighetsbeståndet är det som är samhällsekonomiskt mest effektivt att renovera? Det kan mycket väl vara t.ex. 40% av ett annat lands fastighetsbestånd som är mer motiverat att renovera om det landets fastigheter använder mer fossila bränslen och har sämre energiprestanda.

Data om både energiförbrukningsmängd i sig och val av bränslen i andra länders bestånd talar starkt för det.

Att bestämma att 15 plus 15 procent av bestånden ska renoveras oavsett övriga faktorer innebär att man bortser från det som tidigare gjorts i medlemsländerna. Det kortsluter marknadsmekanismerna som annars reagerar naturligt på energipriser och åstadkommer renoveringar när det är ekonomiskt motiverat.

Kraven på det svenska fastighetsbeståndets energiprestanda bör ställas på hela beståndet och den hanteringen sköts bäst av den nationella nivån. Då ökar sannolikheten att ekonomiskt motiverade beslut fattas.

Förbundet anser att beslut om energieffektiviseringar ska fattas på ekonomiska grunder. Om statsmakten anser att det finns samhällsekonomiska vinster av detta som inte kommer fastighetsägaren till del bör statsmakten skapa investeringsstimulanser som skapar dessa incitament.

Att som direktivet föreslår tvinga fram miljontals energieffektiviseringar med hot om ej preciserade sanktioner är fel väg att gå.

Sveriges småhusägare och småhusproducenter har under de senaste decennierna arbetat hårt för att göra småhusbeståndet bättre ur ett energiperspektiv. Det är orimligt att helt bortse ifrån det när nya regler skapas på EU-nivå.

Artikel 10

Kommissionen föreslår i artikeln att så kallade renoveringspass införs som ska ange en färdväg för en enskild byggnad mot zero emission senast 2050.

Förbundet anser att detta bör avvisas med hänvisning till att vi redan har energideklarationer vilket artikel 16 i samma direktiv handlar om. Om även renoveringspass införs kommer vi att ha två kostsamma byråkratiska system som har mycket snarlika syfte.

Artikel 11

Kommissionen föreslår i denna artikel bland annat att medlemsstaterna ska kräva av zero-emission byggnader att ha inomhusmätning av luftkvalitet. Dessbättre är luftkvaliteten i Sverige så god att det inte är motiverat att kräva sådana installationer.

Det borde kunna bli aktuellt i ett senare skede att införa sådana krav från den nationella nivån.

Artikel 16

I artikel 16 föreslås att energideklarationer bara ska gälla i fem i stället för nuvarande tio år. Förbundet anser att det bör avslås då det inte är motiverat att öka frekvensen på energideklarationer.

Villaägarnas Riksförbund

Kenneth Kanckos

Förbundsdirektör